Clasificareaprincipalelordansuripopularelaromâni

Nicolae GRIBINCEA

După tematica şi structura lor, deosebim la români două tipuri de dansuri: ***de rit*** şi ***de uz***. Dansurile de uz se împart în două grupe mari: ***dansuri de uz cu sujet*** şi ***dansuri de uz fără sujet***.

Dansurile de uz cu sujet au o tematică destul de bogată. Tema lor principală este munca. *Dansurile de uz fără sujet* se împart, la rândul lor, în două tipuri: ***dansuri de dragoste*** (lirice) şi ***dansuri ce refl ectă fericirea traiului***. Deosebirea dintre dansurile de rit şi cele de uz o putem depista prin faptul că primele au o semnificaţie magică, pe când cele din urmă sunt consacrate vieţii cotidiene. Tematica dansurilor este bine defi nită. Ea este legată de ocupaţiile casnice, de problemele vieţii cotidiene; în cadrul dan-surilor bărbăteşti – tema principală este vânătoarea, pescuitul, păşunatul, în cadrul celor feminine – continuitatea vieţii, feminitatea, fertilitatea. Tematica dansurilor a condiţionat structura acestora. În dansurile bărbăteşti se reproducea portul animalelor, unele scene ale vânătorii şi războiului, se făceau sărituri înalte, păliturі puternice cu picioarele de pământ, aşezări etc. În cadrul dansului femeiesc predominau mişcările lente ale coapselor, mâinilor, capului, bustului etc.

Dansurile ritualice. În şirul acestor dansuri se înscriu „*Căluşarii*”, „*Dră-gaica*”, *„Căluşul”*, *„Paparudele”*, *„Caloianul”*, *„Malanca”, „Cerbul”*, dar sunt şi unele care şi-au păstrat până în prezent caracterul ritualic incipient, cum ar fi : „*Ostropăţ*”, „*Zestrea*”, „*Găina*”, „*Cântecul găinii*”, „*Hora mare*” sau „*Jocul mare*” şi „*Sârba nunţii*”. Dansurile ritualice au un fond agrar de

magie imitativă, se trag din memoriile rituale vechi şi astăzi aproape că nu le întâlnim.

Dansurile de uz pot fi împărţite, convenţional, în dansuri *cu sujet* şi dansuri *fără sujet*. Dansurile de uz cu sujet au o importanţă locală, pentru că la baza apariţiei lor stau condiţiile de trai şi de ocupaţie a oamenilor. Fiind produsul fanteziei unui sau a mai multor coreografi populari, dansurile cu sujet erau la început un fel de „numere pentru concert" la jocurile şi horele sătenilor. Ulterior, fiind acceptate de populaţie, ele intră în viaţa cotidiană, îmbogăţindu-se pe parcursul anilor cu noi mişcări.

Dansurile de uz cu sujet sunt cele mai răspândite. Ele pot fi împărţite, convenţional, în următoarele grupe tematice: dansurile a căror tematică este munca (*„Bumbacul"*, *„Morişca"*, *„Păseţelul"*, *„Poama"*, *„La culesul poamei"*, *„Coasa"*, *„Coşeru"*, *„Sâsâiacul"*, *„Ciobăneasca"*, *„Ciobănaşul"*, *„Mocăneasca"*, *„Sfredeluşul"*, *„Iţele"*, *„Cârligul"*, *„Atica"*, *„Foarfecele"*, *„Jocul fierarilor"*, *„Tăbăcăreasca"*), eroismul: *„Haiducească"*, *„Voiniceasca"*, *„Şolticul"*, *„Ceasornicul"* etc.

Dansurile de uz fără sujet pot fi clasificate, de regulă, după desenul dansului – *„Hora"*, *„Sârba"*, *„Moldoveneasca"*, *„Bătuta"*, *„Brâul"*, *„Ruseasca"*, *„Bulgăreasca"*, *„Învârtita"* etc., care pot fi întâlnite şi astăzi în diferite regiuni ale Moldovei şi României.